

MAGYAR KURIR.

Bécs, Kedden, December 30 dikán, 1825.

Spanyol Ország.

A' Dec. 8d. költ Restaurador hossz-
szas czikkelyt közöl annak megmutatása
végett, hogy a' spanyol Igazgatás se meg
nem fizetheti, se megfizetni nem tartozik
a' pártos költsönözéseket, 's ezen adós-
ságot meg sem ismerheti a' nélkül, hogy
a' királyi költségvételeknek hárt ne te-
gyen.

Az Etoile jelenti Bessieresről, hogy
Aranjuezben ezen szavakkal adá-által
kardját a' Királynak: „Fogadja Felséged
ezen kardot, melyet a' gonáviselés-adott
kezembe, hogy vele Felséged' elenségeit
megverjem.“ A' Király pedig azzal vá-
laszola, hogy volnának még ellenségei,
melyeket meg kell győzni, és hogy Bes-
siereshez bizodalmat hibizonystanaá, rea
egy Commandót biz. 'S valósággal vett
is parancsolatot Bessieres, hogy oszta-
lyával Manchába menjen, 's Nov. 27d.
Villa-Robledoban vala már fő hadiszallá-
sa az említett tartományban. Bessieres
Ciranban született a' Heraulti Departemen-
tben; atyja Toulouseben lakik; Bes-
sieres' felesége és gyermekei pedig, kik
Barcelonában valának fogva, Madritba
mentek.

A' Cataloniai Igazgatás' helye ideig
óraig Tarragonába tétett-által, 's a'
tartománynak fő Kapitánya Báró d' Ero-
les oda hívá Manresából a' fő Felvigyá-
zót és a' kormány-tisztségeket. De kü-
lönben azt hiszik, hogy Báró d' Eroles
utoljára is csakugyan Barcelonába fog
menni. — Cataloniában csupán négy

francia gyalog Regiment marad. Három
már meg is szállá Barcelonát. Figueras-
ban és Urgelben hasonlóul francia őri-
zet fog lenni; Tortosába, Tarragonába
és Hostalrichba ellenben spanyol seregek
szállanak. Mindenféle rendű Spanyolok,
Tisztek, birtokosok, kereskedők, Tábo-
ri-Papok, önnvállalkozott Milíziák és
hegyi tolvajok mintegyre taharodnak Ca-
talonaiából a' Kelet-pyrenaeumi Departem-
entbe, hol Ceretben és Pradesben De-
pök nyíttattak számokra, míg jövődő
tartózkodások' helyéről az Igazgatás ha-
tározást tenne.

Az Etoile levelet közli az új Minisz-
terek felől Madritból: „Minden setalásó-
kon, minden társaságokban, kávéházak-
ban 's áros-boltokban egyedül az új Mi-
niszterekről folyik mostanában a' beszéd,
és hogy az első Miniszter és Gyontató-
atya Don Victor Saez elbocsáttatott, ki
a' mint némelyek állítják, nem fogadta-
el a' Tortosai Püspökséget és azt nyilat-
koztatta-ki, hogy Toledói Canonokságá-
val megelégszik. Magokról az új Minisz-
terekről a' következendőkét halja az em-
ber: Marquis Casa-Irujo; egyike jó Di-
plomaticusainknak, Gróf Florida-Blanca'
iskolájában formálván magát, ki Cardi-
nalis Ximenes olta talán a' legnagyobb
bélátással bíró 's legügyesebb Diplo-
maticus volt. Huzamos ideig szolgálván
Casa-Irujo a' Londoni és Ejszak-ameri-
kai követségeknél, ennélfogva az új vi-
lágbeli spanyol birtokok' jelenvaló álla-
potját igen jól ismeri, 's most arról lé-
vén a' dolog, hogy a' nevezett birtokok-

ból, a' mennyit csak lehet, elfoglalhassanak, ezen dolgot nálánál jobban senki sem kormányozhatná. — Don Salazar Lajos, a' tengeri Miniszter olly időben kezdette szolgálatját a' tengeren, a' mikor a' spanyol tengeri erő' dicsősége a' legmagasabb polezon állott. Nagy talentomát ő fáradhatatlan munkássággal egyesíti; 's tökéletesen ismeri Miniszteriumának dolgait, minthogy azt több esztendőlkig kormányozta, 's ezen tekintetben magának széles kiterjedésű ismereteket szerzett, a' mint ezt a' tengeri erő'ről írt szép munkájával bé is bizonyította. — Don Narciso de Heredia az igazság' Minisztere, nagy talentumai mellett fundamentomos tanultsággal is bír. — A' Hadi-Miniszter de la Cruz mint Generális megkülönbözteté magát Amérikában az Insurgensek ellen; 's minthogy mostan ollyan ember kell, ki a' munkalódásnak ezen ágazatját érti 's az említett földet ismeri, Hadi-Miniszterre neveztetését talán ezen környülállásnak köszönheti. — A' mi D. L. Lopez Ballesterost illeti, róla semmit sem mondhatunk, minthogy az adóknak fő Igazgatója lévén alája vala vettette a' Financz-Ministeriumnak, melly ez idő szerint reábizott. Ha hogy szerencsés leszen hivatalának folytatásában, úgy még halhatatlannabb névre teszen szert, mint Marquis Squillace, ki egykor a' spanyol Financziát rendbe szedte.

Ugyancsak az Etoile jelenti, hogy Gen. Qucsada azért vonogatta magát a' Galiciái Kormányzóság' elfogadásától, mivel abban bízik, hogy Castiliai Kormányzóvá lehet, vagy pedig a' Gárdánál kaphat Commandót.

A' Bordeauxi Indicator ezt írja Valadolidból Dec. 3dikáról: „Az Universitas Rectora' határozása miatt, mellynél fogva azon tanulók, kik az önnvállalkozott nemzeti Gárdánál vállaltak szolgál-

latot, a' leczkékről kirekesztessenek, a' tanulók között némelly mozgások származának. A' többség ezen rendszabás' ellenére nyilatkozatata ki magát (más tudósítások szerint a' bünösöknek keményebb fenyittetését kérte) 's a' szép szó nem használván, a' három legnyakasabbak befogattak. — Ugyan ez az Újság a' Madriti Restauratorból némelly észrevételeket hord-fel az iránt, hogy a' közönséges Tisztviselőkre nézve a' törvény nem elegendő, 's a' többek között ajánlja hogy: „a' ki közönséges hivatalt keres, köteleztessék annak bebizonyítására, hogy Elei régi Keresztyének voltak, 's familiája nem leveredett-egybe Zsidókkal, Maurusokkal vagy újonan-megértéssel; 's familiájának tagjai közzül egyet sem támadott vagy ítélt legyen meg az Inquisitio eretnekségeért, avagy annak csak gyanításából“; továbbá, hogy: „bizonyítak-bé a' nevezett hivatal-keresők, hogy a' Freimaurekkel, Communerókkal 's egyéb titkos társaságokkal, mellyek gyanúsok, hogy a' Vallás terjesztése ellen dolgoznak, semmi egyesületek nem volt.“

A' Hadi-Miniszter a' Valenciai és Murciai Armada Felvigyázójának, ki különös útastásokat kért azon Tisztekre nézve, kik a' pártos Igazgatás alatt nyugodalomra léptek, megértvén a' Király' akaratját, azt a' határozást küldé meg, hogy mivel a' nevezett Igazgatásnak minden tettei olybá vétetnek, mintha meg sem történtek volna, ennélfogva az 1820 Mártz. 7d. oltá nyugodalomra bocsáttott mindenféle Katona-tisztek csupán úgy élhetnek tovább is penzióikkal, ha azokhoz való jussaiket már azelőtt a' Miniszterek megismerték 's ő Felsége is azokat jóvá hagyta. Mellyre nézve a' tartományoknak fő Kapitányai, a' penzióban élő minden Tiszteknak adják tudtkorra minélelőbb jelenvaló határozást, 's je-

lentsék nekik egyszersmind, hogy penziójoknak folytatása iránt helyes okokkal támogatott kérelmeiket egy hónap' lefolyta alatt a' Hadi-Miniszternek adják be, hogy ez azokra nézve javallatokat tehessen.

Milans Dec. 8d. Barcelonából Montpellierbe ment, hol becsületére adott szavára hadi fogolyúl tartatik. Policzajlatona fogja odáig kísérni. Linati, ama híres olasz Gróf, kinek Cataloniában nevezetes birtokai vagynak, ugyancsak Policzaj-örizet alatt vitétt Barcelonából Francia Országba.

Cádizból írják Nov. 28d. hogy ottan négy nagy hajót készítenek azon végre, hogy velek a' Dél-amerikai Royalistákat segítenék.

Spanyol Amerika.

Limából Aug. 22d. indult levelek ezeket jelentik: „Korább tudósításokból tudva való, hogy midőn a' Royalisták Lima ellen közelgetének, a' Perui Praesidens Riva-Aguero a' Congressusnak több tagjaival Callából Truxillóba futott, 's ottan ezen gyűlésnek abbeli jussát megtagadta, hogy az magát azon rendszabásokba avathassa, mellyeket ő a' Perui nép javára nézve alkalmasoknak fog tartani. 'S meg nem elégedvén ezzel, hogy magát illy formán függetlenné tévé, a' Congressust eloszlatta, annak számos tagjait elfogatta, 's hetet közülök számkivetésbe küldött, ezzel 12 személyből egy Senátust állított 's annak magát fejevé tette. A' számkivettett tagok azonban elszabadulván, Aug. elsőjén Limába jutának, hol a' Congressust újra felállították 's a' Praesident Riva Aguerót és annak követőit hazaárulóknak hirdetétk. Most már a' Praesidens, a' miat hallik, 3000 emberrel Lima ellen elindult, hogy a' kormányt új-

ra kézére keríthesse. Peru Fő-városának mostani Kormányzója Marquis Torre-Tagle.“

Havannából Oct. 22d. indult leveleknél fogva (mellyek anglus Ujságokban közöltetnek) Szan Juan de Ulua spanyol Kormányzójának Vera-Cruz ellen kezdett ellenségeskedése, nagy keseredést támasztott Mexicóban. Az ottani Igazgató az végzé, hogy míg Szan Juan erőssége spanyol kézen leszen, mind addig Vera-Cruz szabad kikötőnek nem tartatik. Ennélfogva a' Mexicói kereskedők Alvaradóba tevék által írószozájikat, mint a' melly hely Mexico részéről a' bévitelre nézve kikötőül rendeltetett. Ekkor egyszersmind megtiltatott, hogy spanyol hajó egy Mexicói kikötőbe se bocsátás-sék-bé. A' spanyol kereskedők nemkülönben familiájikkal 's javaikkal egyetemben odahagyák Vera-Cruzot 's Szan Juan erősségébe mentek. Onnan szálló Oct. 11dikei újabb tudósítások szerint, harmad része a' városnak már omladék. Havannából, a' mint hallik, élelemmel terhelt hajók küldetnek Szan Juan erősségébe. 'S minthogy ez olly szigeten fekszik, mellyhez igen nehéz jutni, megvételéhez kevés reménység vagyon, jóllehet Vera-Cruz' elpusztittatása után kevés hasznát vehetnék a' Spanyolok. Mellyért is a' jó szerint lehető megbékélés iránt még nem enyészett-el minden reménység. — Némelly Columbiarablók elfoglalának de los Sacrificios szigete körül három spanyol fegyveres Goelett-hajókat, mellyek most már Puerto Cabello alatt a' Columbiái Flotta' erősítésére fordítottak. Morales még mind Havannában van, 's nincs többé szó róla, hogy Szan Domingonak hajdani spanyol része ellen Expeditió küldetnek. — Más, ugyancsak Havannahi tudósítások szerint a' Szan Juan de Ulua erőssége és a' Mexicói tiszti-hivatalok kö-

zött kiütközött egyenetlenségeknek oka, nem annyira Politicában fekszik mint azon környüállásokból származik, hogy az erősség' Kormányzója spanyol haszonból oltalmazta a' tengerparti lopva való kereskedést, 's ezen czélből szállotta meg az erre nézve mindenekfelett alkalmas fekvésű Sacrificios szigetét. Ezen környüállásnak azzal akarák végét vetni a' Mexicocoiak, hogy a' szigetre őrizetet küldének.

New-Yorkból így írnak Nov. 16d.: „A' Sas nevezetű Columbiái hadi Brigg la Guayrából jöven, ide megérkezett. Kapitánya jelelti, hogy Oct. elején már nagyon előre haladott Puerto Cabellónál Pacz és Bermudez Generálisok alatt az ostromló-sereg, 's a' várost és környéket el is foglalta. A' spanyol őrizet a' várba kéntetenítettet vizszo-vonólni, melly azolta szakadatlanúl lözöldöztetik. Oct. 5d. érkezett Caraccából az ostromló-sereghez Oberster Lysternek 2000 főből álló osztálya, melly, mint a' Kapitány mondja, szép magahordozásával és fenytékével jelesen megkülönbözteté magát. Két nagy Korvet ostromolta a' Puerto Cabelloi révpartot, 's la Guayrában és Cumanában Expeditió készítették ki, melly a' helyet a' tenger felől támadja meg. A' Hollandiából mostanában érkezett Línea-hajó is részt veszen, mint hallik, az ostromlásban. Ez egy 60 ágyús szép hajó 's még Napoleon' parancsolatjára építetett.

Límai tudósítások szerint Szanta-Cruz és Larsal Generálisok Júl. végével la Paz alá megérkezének; egy másik Vezér Porto-Carreiro, Arequipát szállá meg, mellyet a' Spanyolok odahagyának. Azon két Expeditiók, mellyek Intermedios felé evezének-el Sucre és Meller Generálisok alatt oda megérkezének, 's Gen. Szanta-Cruzal kívánnak egyesülni. Koyalista Gen. Canterak a' maga és a' Loriga osztályaival a' Cordillerákon keresz-

tül Huamancába ment, hol hadi erejét akarja egybegyűjteni. Ezen vidéken elválasztó útközetre kerülhet a' dolog.“

Buenos-Ayresben nagy kereskedést támasztott a' 24 ágyús Branzen nevű ánglus Korvettel esett történet. A' la Centinela című ottani Ujság Aug. 25d. heves cikkelyt közöl iránta, mellyben Kapitány Willes faragatlan Matróznak, nyulszívű fecsegőnek nevezetik 's felőle az mondatik, ne felejtse, hogy azon Népnek, mellyet megsérteni merészlett, egykor időben száz hadi-hajója volt tulajdon vitorlaival azon vizen, mellyben most ő uszkál.“

B r a s i l i a .

Rio de Janeiroból Sept. 28d. indult 's ánglus Ujságokban közöltetett levelek-nél fogva, a' Brasília gyűlés azon kérdésnek vitatásában foglalataskodik, valyon nem lenne e' szükség Portugalliával minden egybeköttetést félbeszakasztani.

F r a n c z i a O r s z á g .

Dec. 15d. végbe ment azon nagy innop, mellyet az Angoulemi kir. Herczegnek visszatéréséért adott Párizs városa. Egy Párizsi levél így szól róla ugyancsak a' nevezett napon: „A' komor nap kevés reménységet nyújtott a' szép időhöz; hanem a' mint leszállóban volt a' nap, a' felhők azonnal eltakorodának 's szép este terültt-el Francia Országnak Fő-városa felett. Elhűnyván teljesen a' nap, az ezer meg ezer lámpások és gyertyák varázs-nappallá tevék az estvét. A' kir. Familia 5 1/2 órakor indúlt ki a' Tuillériák palotájából. Monsieur, az Angoulemi kir. Herczeg, az Orleáni Herczeg és a' Carig-

náni Princz a' kir. Hercegnék paradeszekerében ültek, a' kir. Hercegaszszonyok' szekerében pedig Madame, Berry Hercegné az Orleáni Hercegné 's ennek leánya foganak ülést. A' pompa menetel közben a' teméntelen nép mindennütt örömköltásokkal fogadá az innepnek hőstét 's a' Bourbon háznak többi tagjait. A' város háza előtt pompás sátor vonatott-ki, melly alá a' felséges vendégek hat órákor megérkezvén, a' Praefectus, az egész tanács és az e' végre kineveztetett 12 Dámak által fogadtattak 's vezettettek a' fényesen felkészített szalákba. A' nagy szalában, mellynek ablakai a' piacra nyílnak, pompás trónus állott a' felséges vendégek számára, mellynek általellenében egy játékszín készített, 's ezen egy ezen. czélra költött muzsikás darab adatott-elé. A' nagy udvar szalává vala változtatva, mellyben használtatván a' XVII. Száznak kellemes Architecturája, gazdag szönyegek' segítségével a' munka pompás egészszé formáltatott. Ekkor használák elsőben a' kertet is, hogy egy igen nagy táncszalát lehessen a' több szobákkal egycsíteni. Itt egy másik játékszín állott, mellyben ugyancsak a' trónus-szalabeli játék adatott-elé azoknak, kik a' most nevezett szalába bé nem férkezhetének. A' nagy ebédlő-palota, más pompás ékességeken kívül, egy domború munkában készült párkánnyal vala körülvéve, melly a' kir. Herceg Spanyol Országi táborozásának jeleit ábrázolá. A' falak azon képeknek előleges rajzaival valának elborfíva, mellyeknek festését a' spanyol had' emlékeztére a' legjelesebb Mesterekre bízá a' Király. A' királyi asztal 54 személyre volt terítve, kivéren a' Király helyét, melly üresen maradt. Az edények a' legszebbek valának, a' mellyeket csak aranyozott ezüst-

ben Párizs városa mutathatott. Kristály és porcelán a' legválogatottabbak valának. 'S ezen diszes készültü asztalnál a' királyi Familia, 12 polgar 's harmincz fő nemes Dámak foglalának helyet, kiket maga a' Király választott-ki. Csupán a' jelesebb személyeknek engedtetett bemenetel a' vendégség ideje alatt ezen szalába. Egy más szomszéd szalában kovesebbé pompás asztal tesítettet 60 személyre, a' Minisztereknek, Udvari Tisztelnok és a' franczia Marsaloknak. Ad udvar felett építetett szalában 8 1/2 órákor nyittatott-meg a' bál. A' középső Quadrilt Berry kir. Hercegné a' Carignani Princzel, Laroche-Jauelin Úr Gróf Chabrolnéval, Peyronnet Kisaszszony Marquis Pissyvel, 's Gróf Vaugreland Rely Aszszonysággal tánczolak. A' kert feletti szalában egy fertály órával későbben kezdődött a' bál, hol a' középső Quadrilt ugyancsak Berry Hercegné és Mallet Úr, Delavau Aszszonyság és a' Reggioi Herceg, Pastoret Úr és de la Salle Kisaszszony 's Berryer Úr és Amade e Jauge Aszszonyság tánczolak-el. Tíz órákor odahagyák a' fő fő Uraságok a' mulatságot, minekutána a' Praefectus Úrnak iekötelezőleg jelentették volna megelégedéseket. A' több mulatók pedig szinte reggelig együtt maradának. A' köz nép azalatt az elyziumi mezőkön bor és eledel mellett gyönyörködött a' Trocadero elfoglalásának a' Frankoni társasága által való négyszeri előadásában, melly alkalmatossággal egy spanvol Don Quixotenak jeles furtsalkodásai közönséges javallást nyerének. Azonközben a' vásár-piaczokon elkezdődött a' halárosaszszonyok' bájja, 's csudálkozott az ember, hogy a' nagy örvendezés mellett, mind itten mind az elyzeumi mezőkön egyiránt a' legnagyobb rend uralkodott. Csapatonként jart fel 's alá a' nép öröm-

kiállítások közben a' megvilágosított útszakon, 's a' tarka lámpások 's az állát-szó festések és felírások, a' csillagokkal együtt aluvának-el."

Ezen inep² alkalmatosságával a' nemzeti Gárdabeli 40 Granatérosok állának őrt, kik puskáik végébe bagnet helyt, bokrétaikat szűrták.

Rotschild, Reid és Irwing Londoni pénzkereskedők Dec. 15. érkezének Párizsba, 's más nap Villele és Chateaubriand Minisztereknél Audientzián voltak.

Az Etoile nagy magasztalásokkal emlékezik Lisztről jeles kis magyar hazánkfiáról, ki minekutána Hazájában 's utóbb Bécsben bámúlásra méltó ügyességének adta volna jeleit a' Fortepiánójátzásában, most Párizsban mulat. „Játzását“, mend a' nevezett Ujság „nem csupán újjainak gyorsasága teszi jelessé; mint némelly más Virtuózokét, hanem különösen az, hogy a' legnagyobb könnyűséggel és erővel olly hathatóságot tud egybekötni, mellyet a' leghíresebb Művészek sem mindenkor tehetnek. A' gyermek Liszt már a' legnagyobb Mesterek stylusában componál, 's a' feladott Thémákat könyv nélkül különös könnyűséggel hajtja végre, melly annyival csudálatosabb, hogy őtet az Ideákbeli erő és kellemetesség soha sem hagyják-el. Miolta Mozart nyolcz esztendőös gyermek korában számos európai Udvaroknak bámúlását magára vonta muzsikálásával, azolta a' műsikalis világ nem látott illy jelenést, mint az ifjú Liszt. Muzsikai talentuna mellett egész csudává teszi még őtet azon könnyűség is, mellyel az idegeő nyelveket magáévá tudja tenni; csak kevés ideje ugyanis, hogy Franciaországban van, 's már is olly tisztán és főnyomúl beszél francziául, hogy többet 18 esztendőös ifjútól sem várhat az ember."

Dec. 29d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 82 25/32;
Ugyan az 2 1/2 pCtmal 41 1/33 Sorsvonásos Költsön
1820-ról C. P. — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —
Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. —
Bécs Városi Bankó Obligiók 2 1/2 pCtmal 39 1/4;
100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia
939 2/5 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Dec. 24d. így írnak a' Hazaf Tudósítások: „Esztergomból. Ha a' nagy dolgok elkezdésére nagy lelki erő kívánatik; még nagyobbat kíván azoknak folytatások, midőn a' munkával együtt szaporodnak a' terhes gondok a' sokféle megkívántató szerek megszerzésével, a' munka elágazásainak jó elintézésével, a' temérdek költségek kiállításával. Kiváltképen pedig hathatós lélelnek munkálkodását kívánja a' sokféle akadályoknak meggyőzése, mellyek minden nagy dolognak végbevitelét szokták tartóztatni. Így ment az Esztergomi építés, mellynek szerencsés folyamatját látjuk a' várnak lesimitásában, hogy az által a' roppant épületnek tágasabb hely készítették; látjuk a' Ns. Káptalan több házainak felemelkedésében; kiváltképen pedig a' nagy templom fundamentomainak bámúlásra méltó serénységgel való kiemelkedésében, 's a' mellékes nagy épületeknek helyes elrendelésében. De különösen kedves érzést, igaz tiszteletet, és belső hálódátosságot gerjesztett bennünk Fő Mélt. Rudnay Sándor Prímás Hercegnék azon kegyes gondoskodása, hogy a' régi várnak felső dombjára állott, 's

márványból remek munkával készült Bakacs Kápolnát olly vigyázattal szedette el, hogy az most újonnan a' fő templom' oldalánál hasonló formában felállíthatatna. A' mesterségnek ezen remek műve és a' keresztényi ajlatosságnak ezen szent helye már valósággal ismét fenn áll. Hogy ezen Kápolna maga teljes mivoltában általszállítva legyen, az alatta lévő kriptát Mélt. Benyovszky János Úr, Lisztriai Püspök, az Anyaszentegyház' szertartása szerint Nov. 15d. felszentelte. Más nap délután 3 1/2 órakor a' Kápolnának elébbi helyén eltemettetett testek a' Káptalannak, a' Vármegye, és Város Magistratusának, a' Szerzeteseknek, a' Tanuló Ifjúságnak, és számos Lakosoknak jelenlétében, ezen új kriptába áttelvitettek. Nevezet szerint Fő Tiszt. Póly Gáspár Esztergomi Canonok, Fő Tiszt. Nagy János, Kusáncs György és Koleda György ugyan csak Esztergomi Canonokok; továbbá Fő Tiszt. Szántó Ambrús Váczi Prépost és Esztergomi Canonok, úgy Fő Tiszt. Gosztonyi Canonok; Nagy Tiszt. Kultsár Ferencz Vizivárosi Plebánus és Merfinger János, Széles György Beneficiatusok, végre Baró Schuhnkecht György Maximilián General-Major és az Esztergomi vár Kormányzójának holt tetemeik. A' halotti kíséretet vezette a' feljebb tisztelt Püspök Úr, 's ez utóbb nevezett Generalis Úr' emlékeztetért a' Ns. Gréth Regementnek gyalog osztálya is tiszteletet tett. Midőn a' koporsók a' kriptá ajtajához jutottak, Fő Tiszt. Jordanszky Elek Apát és Canonok Úr a' nagy gyülekezethez ékes beszédet mondott Mahab 2d. könyve 12d. része 45d. verse felett. Melly beszédben fontosan előadta azon nagy történeteket, mellyek ezen kevés esztendőök alatt Esztergomban végbe mentek. A' beszéd elvégződván, feljebb tisztelt Püspök Úr,

a' koporsókat megszentelte, 's így a' temetés az egyházi szokások szerint elvégződött. Emlékezetét érdemel Schuhnkecht Generalisnak különös kegyessége, ki a' várnak a' Törököktől való visszavétele után, midőn az omladékokat elhárítatná, Boldog Aszszonynak képét az omladékok között megtalálván, azt a' Bakacs kápolnába köz tiszteletre kitétetette; a' Sz. Ferencz Szerzeteseinek az Érseki vagy is Vizi-városban derék templomot és klastromot fundált, 's midőn halálához közelgetne, testét a' Bakacs kápolnájában a' Boldog Aszszony oltára alá temettetni kívánta, a' mi, kívánsága szerint meg is történt. Hasonló figyelmetességet érdemel az ide temetkezettek közül Fő Tiszt. Póly Gáspár Úr, az Esztergomi Káptalannak (Archi Diaconusa, ki 1762 Dec. 30d. midőn a' Káptalan házának építtetésére ügyelne, Esztergomban megholt, és a' testi öldöklésnek az által nevezetes példáját hagyta, hogy az egész testét vas drótból szövött lánczborítékkal fedezte, 's ezen pánczél ruhát két lakattal bezárván azt holtig viselte, melly szántászárdékkal való test gyötrését csak halála után fedezték fel."

Ugyancsak a' Hazai Tudósítások, a' Hasznos Mulatságoknak azon számára átván, mellyben a' Privilegiomos Gácsi Fábrikáról emlékeztek, így szólnak mostan ugyan azon tárgyban: „Ezen szép előmenetel egyszersmind buzdításul szolgálhat, hogy a' kik finom posztó öltözetet szoktak viselni, ezen hazai Fábrikából igyekezzenek magoknak megszerezni, minthogy ez által a' pénz az Országban maradvan, a' szokott forgásnak útján a' vevőkre is visszafordul, kiváltképen ha azok finom gyapjút természetnek. Illyen tekintetből igyekeznek most felemleni az Oroszok és Burkusok az Országbeli Fabrikáikat, és ben készült pusztókat viselni, a' mit nekünk annál szüksé-

gesebben kellene cselekednünk, mivel különben önnön magunk nyers materia- léjít az elkészítés után igen nagy áron kénytelenítettünk visszaváltani, 's így mindenkor nagy a veszteségünk. De a' mit a' finom posztókról 's azoknak tartóssá- gokról, állandó színekről említettünk, azt mondhatjuk a' középszerű posztókról, kazimirekről, 's egyéb gyapju készítmé- nyekről is, mellyek magokat hasonló jó tulajdonságaik által megkülönböztetik. Azért ezekre nézve is a' Gácsi Fabrika hasonló ajánlást érdemel. Mind ezek mellett különös emlékeztetésre méltó ezen Fabrikának igyekezete Hazánkra nézve azért, hogy a' nemzeti öltözetekre meg- kívántató színórokhoz a' szőr fonalakat (Harras-Garn) a' szükséges készségekre nagy költségeket áldozván, bővségesen készített. Ezen fonalat eddig kénytelenít- tettünk Bécsből, Bavoriából és Sváb Or- szágból megszerezni, midőn a' hozzá megkívántató magyar gyapju Hazánknak tulajdona. Megszűnhet tehát ezután a' külföldről való hozatás a' gömbkötő mun- kákra a' magyar Katonaságnak, Várme- gyéknek és nagy Uraságoznak szükségei- re, mivel efféle színórokra és sujtásokra, mindenféle színű, finom fonású 's egyen- lő szép sodrású szőrfonalakat csomónként vagy egész marokban, mind Gácson a' Fabrikában, mind annak Pesti kereske- désében olcsóbban találhatni, és így, ha a' Hazafiak és a' feldolgozó Gömbkötők ezen szükséges jószágot a' Fabrikától fog- ják vásárolni, mind az eddig kivitt te- mérdek pénz az Országban marad, mind több gyapju itthon feldolgoztatik. (A' Gá- csi Fabrikának mind ezen műveit talál-

hatni Pesten az Uj-híd utzában a' Thea- trom épületében Szvoboda Úr boltjá- ban.)"

J e l e n t é s.

Minekutána az Iwoniczi és Wrocana- lai Lotteria, jelentvén hogy bizonyosan végre hajtatik, azzal egyszersmind 1824 Febr. elsőjére határozottatott húzását Jú- nius 10dikéig hosszabbította volna meg, ennélfogva az én Lotteriában résztve- vőknek kedves dolog lesz az arra való emlékeztetés, hogy annak első húzása, mellyben a' fő nyereség egy derék ház Prágában a' 98d. szám alatt, és a' melly- ért 20,000 forint ígértetik Húzasban, a' jövő Jan. 17dikén; a' második húzása pedig, mellyben a' Witschkowitzi szép Uradalom, vagy az érette ígért 100,000 forint Ezüst Pénz a' fő nyereség, ugyan- csak Jan. 24dikén, az Oct. 17d. történt 's a' Bécsi Ujság és annak Toldaléja, valamint a' Magyar Kurír által is köz- hírré tétetett végbemenetel jelentésnél fogva, változhatatlanul és csalhatatlanul végre hajtatik.

Egy Sorsnak az ára mind a' két hú- zásra nazve csak 10 f. V. Cz. 'S külön- ben is tudva lévén jelenvaló Lotteriának hasznai, nevezetesen pedig az, hogy egy Sors huszonegyszer nyerhet, bővebb ajánlása annyival is inkább feleslegvaló, hogy a' még el nem adatott Sorsoknak kevés számából, mellyeknek nagy a' ke- leték, bizonyosan lehet reményleni, hogy még az első húzás előtt mind el fognak kelni.

Bayardi Bonnet.

Vége az 1825d. Második Féléstendőnek.